

Jediné doporučení může změnit život - studie zjišťovala, co může přivést k preventivnímu vyšetření rakoviny prostaty

26.1.2026 - | Masarykova univerzita

Kampaně a informační materiály samy o sobě nestačí. Studie ukázala, že muže na preventivní vyšetření rakoviny prostaty přivede hlavně osobní doporučení a otevřený rozhovor s lékařem.

Rakovina prostaty patří k nejčastějším zhoubným nádorům u mužů. Včasný záchyt přitom zásadně zvyšuje šanci na úspěšnou léčbu. Klíčovou otázkou však zůstává, jak muže motivovat, aby na preventivní vyšetření opravdu přišli. Dílčí odpovědi přináší výsledky projektu ProstaPilot, na kterém pracoval tým odborníků z Masarykovy univerzity, Masarykova onkologického ústavu a Národního screeningového centra ÚZIS. Cílem projektu ProstaPilot je najít co nejúčinnější způsob, jak včas zachytit rakovinu prostaty u mužů ve věku 50–69 let a jeho součástí je také analýza toho, co může skutečně motivuje k preventivnímu vyšetření.

Studie ukazuje, že silným motivátorem je především důvěra v lékaře a jasné osobní sdělení o rizicích a přínosech screeningových metod. Respondenti obecně hodnotili tyto informace velmi pozitivně a mnozí uvedli, že pokud by dostali od lékaře konkrétní doporučení, byli by prevenci více nakloněni. Více než polovina mužů se rozhodla jít na vyšetření ihned poté, co jim jej někdo doporučil – většinou právě lékař. Téměř polovina respondentů však zároveň uvedla, že s nimi jejich praktický lékař otevřený rozhovor o prevenci rakoviny prostaty nikdy nevedl. Pozitivně působí též podpora partnera, dostupnost vyšetření a jednoduchost objednání.

Obavy z možné nepříjemnosti vyšetření se přitom ukázaly jako minimální. Respondenti obecně nevnímali nepříjemnosti spojené s vyšetřením jako zásadní bariéru, avšak určité obavy a psychologické překážky (např. strach z diagnózy nebo pocit trapnosti) byly identifikovány jako součást faktorů, které mohou jejich rozhodování ovlivnit. Tyto bariéry byly častější u mužů s nižším středoškolským vzděláním a v menších městech. Zásadnější roli nehraje ani to, zda samotné vyšetření provádí muž-lékař či žena-lékařka.

„Studie nám jasně ukazuje, že technologické možnosti, kampaně i informační materiály samy o sobě nestačí. Klíčovým impulzem je osobní a jednoznačné doporučení lékaře. Krátký rozhovor může rozhodnout o tom, zda muž přijde na vyšetření, které mu může zachránit život,“ hodnotí jeden z autorů, Miroslav Světlák, přednosta Ústavu lékařské psychologie a etiky Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, působící též na Klinice komplexní onkologické péče Masarykova onkologického ústavu a LF MU. „Výsledky zároveň otevírají otázku, jak preventivní programy účinně cílit na různé skupiny mužů. Analýza v současnosti pokračuje, ale už teď je jisté, že prevence má obrovský potenciál ve chvíli, kdy ji zdravotníci aktivně doporučují.“

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/jedine-doporuceni-muze-zmenit-zivot-studie-zjistovala-co-muze-privede-k-preventivnimu-vysetreni-rakoviny-prostaty>